

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ PortArt

του ΣΠΑΣΕΤ στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηγουμενίτσας

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	Πρόκειται για ένα δημιουργικό ταξίδι στο χώρο των εικαστικών τεχνών, με την ευκαιρία της περιοδικής έκθεσης portArt του ΣΠΑΣΕΤ με έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτηριστικής και ψηφιδωτού 31 εικαστικών από την Ήπειρο, στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηγουμενίτσας¹. Οι δραστηριότητες δημιουργίας και παρατήρησης που περιλαμβάνει το σενάριο εμφανίζονται ως ένα παιχνίδι που φέρνει τους συμμετέχοντες σε άμεση επαφή με την Εικαστική Δημιουργία, με αυθεντικά/πραγματικά αντικείμενα-έργα τέχνης και που καταλήγει στη δημιουργία με απλά υλικά και μέσα. Μέσω της θέασης - παρατήρησης εικαστικών μορφών τέχνης, της ανακάλυψης, της διερεύνησης, της συνεργασίας και της ατομικής εικαστικής δημιουργίας γίνεται χρήση όλων των αισθήσεων. Τελικός σκοπός η αναγνώριση μορφών εικαστικών τεχνών, βασικών μορφικών στοιχείων εικαστικών έργων και η ατομική ή ομαδική παραγωγή – δημιουργία εικαστικών έργων.
1.1 Τίτλος διδακτικού σεναρίου	Ένα δημιουργικό ταξίδι στον κόσμο των εικαστικών τεχνών
1.2 Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές	- Εικαστικά - Μορφές εικαστικών τεχνών και βασικά μορφικά στοιχεία
1.3 κοινό στο οποίο μπορεί να απευθύνεται	Κοινό: - βασικό εύρος ηλικίας 7-13 - τυπικό εύρος ποικίλει ανάλογα με το γνωστικό υπόβαθρο
1.4 Συμβατότητα με προγράμματα σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας εκπ/σης (Α.Π.Σ. - Δ.Ε.Π.Π.Σ)	Μορφές εικαστικών τεχνών, Απλά - βασικά μορφικά στοιχεία, Εξοικείωση Με απλά υλικά, μέσα & Τεχνικές, Έργα τέχνης Εισαγωγή στην καλαισθησία, Απλά στοιχεία αισθητικής, κριτικής και ανάλυσης έργου Ιστορία Τέχνης – Καλλιτέχνες. Διασύνδεση με την τοπική πολιτιστική κληρονομιά
1.5 Οργάνωση & απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή	Οργάνωση της διδασκαλίας Συνδυασμός - εργασίας με το σύνολο της τάξης - εργασίας σε μικρές ομάδες - και ατομικής δημιουργία Γνωστικά ή άλλα Προαπαιτούμενα - αν και δεν υπάρχει γνωστικό προαπαιτούμενο είναι χρήσιμο οι μαθητές να διδάσκονται στο σχολείο τους εικαστικά από εκπαιδευτικό ειδικότητας πε08 όπως και να συνοδεύονται από αυτόν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση του σεναρίου: - βασικά απλά υλικά και μέσα εικαστικών όπως - χαρτί Α4 ή σχολικό μπλόκ - μαρκαδόροι ή & λαδοπαστέλ - πλαστελίνη (ανάλογα με τυχόν περιορισμούς χώρου ή χρόνου) - μολύβι - σβήστρα – ξύστρα μολυβιών Τα υλικά είναι αυτά που ήδη χρησιμοποιούν οι μαθητές στο μάθημα των εικαστικών και καλά είναι να τα φέρουν μαζί τους κατά τη διάρκεια της επίσκεψης.

- Η έκθεση PortArt, με επίκεντρο τις έννοιες του λιμανιού ως πύλη εισόδου-εξόδου, ως αφετηρία και ως προορισμό, ως καταφύγιο, ως τόπος συν-εργασίας και ανταλλαγής πολιτισμού σηματοδοτεί την έναρξη επικοινωνίας με την κοινωνία της Θεσπρωτίας και θέτει τη βάση για ένα εικαστικό διάλογο μεταξύ σύγχρονων Ηπειρωτών καλλιτεχνών και κατοίκων – επισκεπτών της περιοχής και να συνεισφέρει στη διασύνδεση της πολιτιστικής κληρονομιάς με το εικαστικό γίνεσθαι της Ηπείρου του σήμερα.
- http://www.igoumenitsamuseum.gr/view_exhibition/5/47/portart-omadiki-eikastiki-ekthesi
- <https://tinyurl.com/y7v47rr8>

1.6 βασικοί Στόχοι	Να αντιλαμβάνονται τις διάφορες μορφές και είδη Τέχνης που χαρακτηρίζουν την τοπική και παγκόσμια εικαστική δημιουργία. Να γνωρίζουν και κατανοούν μέσα από βιωματικές και με νόημα δραστηριότητες την εικαστική γλώσσα: Μορφές Εικαστικών Τεχνών – Τεχνικές και κάποιες από τις Βασικές Εικαστικές Αρχές (Μορφικά Στοιχεία). Να αναγνωρίζουν κάποια στοιχεία της εικαστικής γλώσσας σε γνωστά αντικείμενα, σε μερικά έργα τέχνης και στο άμεσό τους περιβάλλον. Να είναι σε θέση να συνδέουν τη δημιουργία με τη θέαση και το στοχασμό. Να γνωρίσουν από κοντά και βιωματικά το έργο σύγχρονων Ηπειρωτών καλλιτεχνών και να έρθουν σε επαφή με το έργο τέχνης. Να αναφέρουν τις επιλογές τους για τη δημιουργία έργου τέχνης και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και προσωπική άποψη για τις καλλιτεχνικές τους ενέργειες και πράξεις (ατομικά και συλλογικά). Να συνεργάζονται σε ομάδες για τη διερεύνηση, ανακάλυψη, επίλυση προβλημάτων και δημιουργία έργων
1.7 Εκτιμώμενη διάρκεια	Τυπική διάρκεια 1 ώρα και 30 λεπτά που μπορεί να επεκταθεί σε 2 ώρες (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας αλλά και τη διάθεση των μελών της)
2. Διδακτική προσέγγιση	Βασική Θεωρητική προσέγγιση ανακαλυπτική – συνεργατική μάθηση Βασική Μεθοδολογική προσέγγιση Συνδυασμός συνεργατικής μάθησης, επίλυσης προβλήματος.

2.2 Το σενάριο	Διαδικασία – περιγραφή Η διαδικασία κατανέμεται σε τρεις περιόδους δραστηριοτήτων Οι μαθητές επισκέπτες της έκθεσης μοιράζονται σε 4 ομάδες με ονόματα βασικών μορφών εικαστικών τεχνών: Ομάδα Γλυπτική, Ομάδα Ζωγραφική, Ομάδα χαρακτική, Ομάδα ψηφιδωτό Α. περίοδος (προτεινόμενη διάρκεια 5 -10 λεπτά) 1. ο συντονιστής εκπαιδευτικός με λίγα λόγια περιγράφει σε όλους την έκθεση, κάνει συνοπτικές αναφορές στους συμμετέχοντες εικαστικούς, στο στόχο της έκθεσης και στις έννοιες που κρύβει ο πολυσύνθετος τίτλος PortArt (port =λιμάνι porta=πύλη, είσοδος, Art=Τέχνη). Απαντά σε ερωτήματα. Β. περίοδος (εκτιμώμενη - προτεινόμενη διάρκεια 30 -50 λεπτά ανάλογα των συμμετεχόντων) 2. οι μαθητές περιηγούνται στην έκθεση ανά ομάδες. Κάθε ομάδα ξεκινά από μια πλευρά του χώρου και βρίσκεται πάντα σε απόσταση από άλλη ομάδα. Κινούνται στο χώρο κυκλικά κατά τη φορά των δεικτών ωρολογίου. Παρατηρούν, ανακαλύπτουν και σχολιάζουν τα έργα μεταξύ τους. Ο συντονιστής εκπαιδευτικός επεμβαίνει μόνο αν το ζητήσουν ή αν κρίνει ότι χρειάζεται. 3. Με το τέλος της περιήγησης μέλη της κάθε ομάδας παραμένουν εμπρός από έργα που έχουν σχέση με το όνομα της ομάδας πχ τα μέλη της ομάδας γλυπτική μοιράζονται εμπρός από γλυπτά κλπ. Από τα έργα επιλέγουν αυτά που για κάποιο λόγο τους έκαναν εντύπωση αλλά φροντίζουμε ώστε να καλύπτουν διαφορετικές τεχνικές, υλικά κλπ. 4. Κάθε ομάδα παρατηρεί προσεκτικά τα έργα και προσπαθεί να ανακαλύψει μέσα από συζήτηση το υλικό, βασικά σχήματα, κυρίαρχα χρώματα, το θέμα του έργου 5. Αφού τελειώσει η παρατήρηση και η ομάδα, μετά από συζήτηση, καταλήξει σε συμπεράσματα, τα ανακοινώνει στους υπόλοιπους μαθητές. Περιγράφει το έργο, τα υλικά, το θέμα και ότι άλλο έχει ανακαλύψει. Γ. περίοδος (προτεινόμενη διάρκεια 1 ώρα) 6. Οι μαθητές επισκέπτες, πλέον χωρίς ομάδες αλλά ατομικά, επιλέγουν το έργο που για κάποιο λόγο τους έκανε εντύπωση. Με αφορμή το έργο που επέλεξαν ή ακόμη και τον τίτλο και τη θεματική της έκθεσης δημιουργούν με απλά υλικά ένα δικό τους έργο σε χαρτί. 7. Μόλις τελειώσουν τη δημιουργία τους παρουσιάζουν το έργο τους στους υπόλοιπους και περιγράφουν τα βασικά στοιχεία της δημιουργίας τους. Προβληματική Στην περιοχή δεν υπάρχει πινακοθήκη και σπάνια γίνονται σοβαρές εκθέσεις εικαστικών έργων με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η επικοινωνία μαθητών αλλά και κατοίκων με αυθεντικά έργα τέχνης. Σκοπός μας είναι οι μαθητές επισκέπτες να έχουν ενστερνιστεί το σενάριο και το θέμα- πρόβλημα που θα διαπραγματευτούν, ώστε οι δραστηριότητες ανάπτυξής του να αποκτήσουν προσωπικό νόημα για τους ίδιους. Η μετάδοση της κεντρικής ιδέας του σεναρίου με τη μορφή ενός ανοιχτού ερωτήματος, ενός προβλήματος, ενός παιχνιδιού με τη μορφή «αποστολής» που αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν ενθαρρύνει την αυτενέργειά τους. (Παρουσίαση δραστηριοτήτων με φύλλα εργασίας) Ανάλογα την ηλικία το σενάριο μπορεί και να συνοδεύεται από σχετικά φύλλα εργασίας με σκοπό να καθοδηγήσουν τη δραστηριότητά τους με στοιχεία όπως: • σύντομη διατύπωση της «αποστολής» που ανατίθεται στους μαθητές • «οδηγούς» για την διεξαγωγή της δραστηριότητας, • Λέξεις κλειδιά της συνολικής δραστηριότητας
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	Περιγράφουμε και αναλύουμε στους μαθητές επισκέπτες τις δραστηριότητες που θα μας επιτρέψουν να ολοκληρώσουμε το σενάριό μας και εξηγούμε ότι δεν είναι ούτε επιθυμητό ούτε εφικτό όλοι οι συμμετέχοντες να βρίσκονται ταυτόχρονα σε μία θέση ή να κάνουν την ίδια δραστηριότητα συγχρόνως. Τελικό προϊόν Το τελικό προϊόν ΔΕΝ επικεντρώνεται στην παραγωγή υλικού για την παραγωγή υλικού, αλλά είναι μέρος του εκπαιδευτικού ταξιδιού, της ουσιαστικής διερεύνησης, και περιλαμβάνει εικαστικά έργα

2.3 Επέκταση	Επέκταση Προτείνεται η δημιουργία παραλλαγών στην παραπάνω διαδικασία. Έτσι κάθε νέα παραλλαγή μπορεί να στοχεύει τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ομάδας. Η κάλυψη αναγκών ομάδων με μεγαλύτερη ηλικία και σχετικό στο αντικείμενο γνωστικό υπόβαθρο μπορεί να επιτευχθεί με απλές έως σύνθετες αναφορές σε Βασικές Εικαστικές Αρχές - Αρχές Σχεδίου και Σύνθεσης (Μορφικά Στοιχεία): σημείο, γραμμή, σχήμα, χρώμα, τόνος, χώρος, φόρμα, όγκος, υφή, μοτίβο, ισορροπία – συμμετρία, ένταση, ρυθμός, κίνηση, χρόνος, σύνθεση. Αξιολόγηση <i>α) Διαμορφωτική</i> Κατά τη διάρκεια εφαρμογής των δραστηριοτήτων, γίνεται αρκετές φορές διαμορφωτική αξιολόγηση, κυρίως από τα παιδιά που συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή. Καταγράφουμε τις αντιδράσεις τους και τους χειρισμούς τους κατά την ενασχόλησή τους με τις δραστηριότητες. <i>β) Τελική</i> Ανάπτυξη θεμάτων για εποικοδομητική συζήτηση, που αφορούν στα παρακάτω: - τις επιδιώξεις του σεναρίου - τα εργαλεία - τη διαδικασία υλοποίησης - την προσαρμογή του σεναρίου και την επεκτασιμότητά του - τις δυσκολίες που μπορεί να συνάντησαν οι μαθητές κατά την υλοποίηση του σεναρίου
---------------------	--